

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2023-05-04
2023:17Swedsec Licensiering AB
Licenshavaren**BESLUT**

Disciplinnämnden meddelar licenshavaren en varning.

SKÄL**Bakgrund**

Licenshavaren var vid tiden för överträdelserna anställd som företagsrådgivare hos ett anslutet företag och innehavare av licens hos Swedsec Licensiering AB (Swedsec).

Företaget har anmält att licenshavaren bl.a. underlåtit att inhämta säkerheter, betalat ut lån utan kreditprövning och kreditbeslut samt tagit bort amorteringsbelopp i strid med gällande kreditbeslut och utöver sitt kreditmandat.

Med hänvisning till företagets anmälan har Swedsecs disciplinutskott överlämnat ärendet till disciplinnämnden och föreslagit att licenshavaren meddelas en varning.

Företagets anmälan

Företaget har i anmälan till Swedsec anfört i huvudsak följande.

Efter att licenshavarens anställning i företaget avslutats framkom det brister i kredithanteringen avseende följande företagskunder som denne hade haft ansvar för.

Kund 1. Säkerhet som enligt kreditbeslut i april 2021 skulle ingå som generell säkerhet för kundens kreditåtaganden gentemot företaget har i strid med kreditbeslutet inte inhämtats. Vidare har licenshavaren själv gjort en s.k. kvalitetskontroll avseende en kredit som denne själv har handlagt.

Kund 2. Enligt kreditbeslut i december 2020 skulle en företagsinteckning om 2 800 000 kronor utgöra säkerhet för en kredit och säkerheten pantförskrevs till företaget. Licenshavaren avregistrerade säkerheten i juni 2021, utan kreditbeslut, med följd att säkerhet

för krediten kom att saknas. Trots detta upptog licenshavaren säkerheten såsom gällande i beslutsunderlag vid kreditprolongering i juni 2022. Vidare har det framkommit att licenshavaren i juni 2022 utbetalade ett lån om 1 000 000 kronor utan att det fanns kreditbeslut om lånebeviljning. Licenshavaren har felaktigt hänvisat till beslutsprotokoll som inte omfattar detta lån. Dessutom har inte skuldebrevet undertecknats av behörig företrädare för kunden (som är ett aktiebolag), utan VD har i juli 2022 undertecknat skuldebrevet som en löpande förvaltningsåtgärd, vilket inte anses omfatta upptagande av lån.

Kund 3. Enligt kreditbeslut i december 2020 skulle en företagsinteckning om 3 600 000 kronor utgöra säkerhet för ett nytt lån hos företaget. Pantförskrivning skedde, men i juni 2021 avregistrerade licenshavaren säkerheten, utan kreditbeslut, med följd att säkerhet för lånet kom att saknas. Trots detta upptog licenshavaren säkerheten såsom gällande i beslutsunderlag vid kreditprolongering i juni 2022.

Kund 4. Enligt kreditbeslut i december 2022 var en förutsättning för beviljning av kredit att kredittagaren accepterade vissa förutsättningar och särskilda åtaganden s.k. kovenanter. Enligt beslutet skulle även aktier utgöra säkerhet för kundens åtaganden gentemot företaget, men licenshavaren underlät att inhämta såväl kovenanter som aktier.

Kund 5. Licenshavaren betalade i juli 2022 ut ett lån om 8 970 000 kronor utan att det fanns kreditbeslut om lånebeviljning. Licenshavaren har i kreditärendet felaktigt hänvisat till ett beslutsprotokoll som inte omfattar detta lån. Det finns inget kreditbeslut efter februari 2022. I samband med låneutbetalningen löstes lån för två andra aktiebolag i den bolagssfär som kunden tillhörde. Detta innebär inte att lån kan betalas ut utan att det finns korrekt beslut därom.

Kund 6. Licenshavaren har under 2019 och 2020 vid två tillfällen sänkt amorteringarna för två lån från totalt 1 500 000 kronor per år till 720 000 kronor per år. En sänkning av amorteringsbelopp förutsätter beslut av behöriga beslutsfattare och så har inte skett. I ärendet har licenshavaren felaktigt hänvisat till ett beslutsprotokoll som inte omfattar amorteringslättnad. Det har inte fattats beslut om sänkta amorteringar i samband med låneförlängningar.

Kund 7. Licenshavaren arkiverade inte värderingsunderlag för fastigheter som utgjorde säkerhet för lån. Det är av största vikt att företagets instruktion om registrering och arkivering av fastighetsvärderingar efterlevs för att företaget ska leva upp till sin skyldighet att ha en god kontroll över de säkerheter som är ställda för lån som är utgivna. Det är inte tillräckligt att värderingarna endast inhämtas, vilket företaget inte kan verifiera har skett.

Kund 8. Enligt kreditbeslut i november 2020 skulle en kovenant utgöra generell säkerhet för kundens åtaganden mot företaget men licenshavaren inhämtade inte säkerheten. Trots det har licenshavaren senare i en intern kredit-PM uppgivit att villkoret om kovenanter var uppfyllt.

Kund 9. Efter att två krediter beviljats för kunden, som är ett aktiebolag, undertecknades kredithandlingar. För en av krediterna undertecknades inte handlingen av behörig firmatecknare, utan av VD. Eftersom VD:s rätt att teckna firman för löpande förvaltningsåtgärder inte omfattar upptagande av lån var kredithandlingen inte behörigen undertecknad. Vidare var det enligt kreditbeslutet en förutsättning för beviljning att säkerhet i företagsinteckning pantförskrevs som säkerhet, men licenshavaren underlät att inhämta säkerheten. Företagets utredning visar att företagsinteckningen inte har tagits in. Ärendet är alltså inte åtgärdat, som licenshavaren anför.

Kund 10. Licenshavaren arkiverade inte värderingsunderlag för fastigheter som utgjorde säkerhet för lån. Det är av största vikt att företagets instruktion om registrering och arkivering av fastighetsvärderingar efterlevs för att företaget ska leva upp till sin skyldighet att ha en god kontroll över de säkerheter som är ställda för lån som är utgivna. Det är inte tillräckligt att värderingarna endast inhämtas, vilket företaget inte kan verifiera har skett.

Kund 11. Lån beviljades med säkerhet i företagsinteckning om 7 000 000 kronor i juni 2022. Licenshavaren inhämtade endast företagsinteckning om 6 700 000 kronor. Kreditbeslutet innefattade också borgensåtagande, men något sådant inhämtades inte av licenshavaren. Ärendet är inte åtgärdat, som licenshavaren anför.

Kund 12. Enligt kreditbeslut i mars 2021 skulle en kovenant utgöra säkerhet för ett beviljat lån. Licenshavaren underlät att inhämta kovenanten från kunden. Trots detta har licenshavaren i senare upprättat kreditprövningsunderlag uppgivit att nämnda kovenant fanns och att kunden uppfyllde sina åtaganden kopplade till den.

Kund 13. Licenshavaren registrerade utan kreditbeslut om fyra lån till amorteringsfria.

Kund 14. Licenshavaren registrerade utan kreditbeslut om ett lån till amorteringsfritt.

Licenshavaren har anför att det har varit en ansträngande arbetssituation och företaget motsätter sig inte att så har varit fallet periodvis. Det är dock viktigt att regler och instruktioner följs även under sådana perioder. Företaget har inte anledning att misstänka att licenshavaren har haft för avsikt att medvetet skada företaget men dennes agerande har medfört ökade kreditrisker för företaget.

Licenshavarens inställning

Licenshavaren har anför i huvudsak följande.

Licenshavaren har haft en väldigt tuff arbetssituation mellan åren 2017 och 2022 med mycket hög arbetsbelastning. Licenshavaren och dennes kollega hade ansvar för en stor del av kontorets dagliga drift. Licenshavaren arbetade både kvällar och helger för att hinna med arbetet. De var ett högt tryck med nya kunder in samtidigt som de hade en stor befintlig kundstock som skulle skötas. Samtidigt hade kontoret en tuff situation med kollegor som var

sjukskrivna vilket ledde till att licenshavaren och kollegan fick hoppa in i kundtjänst för att kunna hålla kontoret öppet. Medarbetarna på kontoret påtalade för företaget vid flera tillfällen att de behövde stöttning från närliggande kontor men fick inte fullt gehör. Någon gång fick de stöttning i kundtjänst ifrån ett annat kontor men flertalet gånger fick de lösa det själva. Det ledde till att de fick släcka bränder och hålla kunder nöjda.

Kund 1. Det är möjligt att hen kan ha missat att ta ut säkerheten och av misstag satt en bock på kvalitetskontrollen. Detta är ett fel och beror på stress och arbetssituationen.

Kund 2. Hen har svårt att se att hen skulle ha betalat ut 1 000 000 kronor utan kreditbeslut. Beslut bör finnas. Vad gäller den eventuella felaktiga firmateckningen så gick hen på semester den 1 juli och var tillbaka på kontoret i mitten av augusti. Någonstans måste det finnas ett beslut. Om det förekommit fel när det gäller firmateckningsrätten är det en miss. Hen kan inte säga vad som har hänt i ärendet eftersom hen inte har ett namn att härleda det till.

Kunderna 3, 12, 13 och 14. Hen kan inte uttala sig eftersom hen inte vet vilket ärende det handlar om.

Kund 4. Hen har helt missat denna.

Kund 5. Hen har misstolkat kreditbeslutet och trodde att man hade ett ok att få flytta ner förvärvskrediterna efter avstämning med revisor och jurist. Två lån löstes vid nedflyttning av förvärvskrediten då kreditbeslutet togs i februari 2022. Hen läste inte kreditbeslutet en gång till.

Kund 6. Det är svårt att säga vad som hänt här, men om amorteringarna var sänkta så borde de nya amorteringarna vara beslutade vid årsförlängningarna. Hen misstänker att amorteringssänkningen uppkom i kaoset i samband med Covid-19 under 2020.

Kunderna 7 och 10. Det kan vara så att hen missat skicka in värderingarna men värderingarna finns hos företaget.

Kund 8. Det kan vara så att hen missat ta ut kovenanten men trott hen gjort det.

Kund 9. Den ska vara åtgärdad.

Kund 11. Det blir fel ibland när man tar ut företagsinteckning i systemet men det bör vara åtgärdat. Angående borgensåtagande vet hen inte om det gäller en privatborgen eller en moderbolagsborgen. Hen kan inte påminna sig om ärendet och hen har också talat med en kollega som inte heller kommer ihåg ärendet.

Hen vill påpeka att hen under sina 13 år på företaget gjort allt för att företaget skulle få en bra marknad och ett gott rykte i området. Hen har inte avsiktligt begått fel utan det är ett

resultat av slarv och stress som berott på hens arbetsbörda under de sista åren på företaget. Varken kunder, företaget eller företagets varumärke har lidit någon skada.

Överväganden

Licenshavaren har i flera delar medgett att denne har gjort misstag eller kan ha gjort misstag. Licenshavaren har sålunda medgett att denne avseende kunderna 1, 4, och 8 missat att ta in säkerheter och för kunderna 7 och 10 inte arkiverat värderingsunderlag. Vad gäller värderingsunderlagen har licenshavaren invänt att dessa har funnits i företaget, vilket företaget dock inte kunnat verifiera. Licenshavaren har vidare medgett att denne av misstag kan ha bockat i kvalitetskontrollen avseende kund 1 och felaktigt betalat ut ett lån till kund 5. När det gäller kunderna 2, 3, 12, 13 och 14 har licenshavaren uppgett att denne inte vet vilka ärenden det gäller eller inte kommer ihåg. Disciplinnämnden har i dessa delar anledning att utgå ifrån företagets uppgifter.

Inte heller i övriga delar finner disciplinnämnden anledning att ifrågasätta företagets uppgifter.

Det står klart att licenshavaren i ett flertal fall har brutit mot företagets regler om kreditgivning. Licenshavaren har bl.a. i flera fall inte tagit in säkerheter och i två fall felaktigt avregistrerat säkerheter. Licenshavaren har vidare betalat ut krediter utan kreditbeslut, registrerat om lån så att de blivit amorteringsfria, sänkt amorteringen för två kunder samt underlåtit att arkivera värderingsunderlag.

Licenshavaren har genom dessa åtgärder brutit mot flera centrala regler när det gäller företagets kreditgivning till företag. Reglerna bygger på lag och på Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Sammantaget måste överträdelserna bedömas som så allvarliga att de ger anledning att överväga en återkallelse av licensen.

Överträdelserna måste emellertid åtminstone till stor del bedömas ha sin bakgrund i att licenshavaren under en längre tid haft en tuff arbetssituation med mycket hög arbetsbelastning. Licenshavaren har vidare arbetat under lång tid i företaget och såvitt känt inte tidigare fått några anmärkningar. Det finns inte heller något som talar för att licenshavaren medvetet haft för avsikt att skada företaget, och såvitt känt har varken företaget eller kunderna har lidit någon skada. Påföljden kan därför – om än med ett stort mått av tvekan – stanna vid en varning.

På disciplinnämndens vägnar

Petter Asp

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Petter Asp, bolagsjuristen Mats Beckman, civilekonomen Ragnar Boman, f.d. börschefen Carl Johan Högbom och f.d. chefsjuristen Jan Persson.